

Auction 55 מכירה
Part II חלק

אוסף המדליות של ברוננו קירשנר ופריטים נומיסמטיים נוספים
Bruno Kirschner's Medal Collection and other Numismatic Items

---

כתיבה ועריכה

שי מנדלוביץ'

מרים קורנפלד

צילום

יגאל פרדו

עיצוב

אתי נפתלי

אדמיניסטרציה

משה בירנבאום

אסתר שטראוס

לוגיסטיקה:

שמואל פריימרק

לוחות והדפסה

מפעלי דפוס כתר, ירושלים

אפריל 2017

Writing and Editing

Miriam Kornfeld

Shay Mendelovich

Photography

Yigal Pardo

Design

Ettie Naftaly

Administration

Moshe Birnbaum

Esther Strauss

Logistics

Shmuel Freimark

Prepress and Print

Keterpress Enterprises, Jerusalem

April 2017

This catalog requires Genizah הקטלוג טעון גניזה

Front cover: item 162 כריכה קדמית: פריט

Back cover: items 160 | 145 | 174 | 200 כריכה אחורית: פריטים

Page no. 1: פרט מתוך פריט 199 עמ' 1: פרט מתוך פריט

אוסף המדליות של ברונו קירשנר ופריטים נומיסמטיים נוספים
Bruno Kirschner's Medal Collection and other Numismatic Items

מכירה 55 Auction
חלק II Part

יום שלישי, י"ג אייר תשע"ז, 9 במאי 2017, בשעה 21:30 בקירוב (לאחר חלק I)
Tuesday, May 9, 2017, at approx. 21:30 (immediately after part I)

התצוגה והמכירה תתקיימנה במשרדנו, רחוב רמב"ן 8, מתחם טחנת הרוח ברחביה, ירושלים

The preview and the auction will be held at our offices:
8 Ramban St. Jerusalem

	Auction Preview on		ימי תצוגה	
Thursday	04.05.17	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	יום ה' 04.05.17 ח' אייר
Sunday	07.05.17	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	יום א' 07.05.17 י"א אייר
Monday	08.05.17	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	יום ב' 08.05.17 י"ב אייר
Tuesday	09.05.17	10:00 - 14:00	10:00 - 14:00	יום ג' 09.05.17 י"ג אייר

תצוגה מיוחדת (בתיאום מראש בלבד) תתקיים בחוה"מ פסח. לתיאום ניתן ליצור קשר עם משרדנו
A special preview (upon request) will be held during Chol Hamoed of Passover
Please contact our offices to schedule a meeting

טלפון בזמן התצוגה +972-77-5140223 Phone during preview

ניתן להשתתף במכירה בזמן-אמת
באמצעות האינטרנט (בהרשמה מראש) באתרים
For online bidding (pre-registration is required) |
www.invaluable.com | www.liveauctioneers.com

ובאתר האינטרנט של קדם, ללא עמלה נוספת - www.kedem-auctions.com - And on our website, without extra fee

קדם Kedem

אוסף המדליות של ברונו קירשנר

בית המכירות הפומביות "קדם" מתכבד להציע למכירה את אוסף המדליות והמטבעות של ד"ר ברונו קירשנר, חוקר ואספן, ומחבר הספר *Deutsche Spottmedaillen auf Juden* ("מדליות-בוז גרמניות בנושא יהודים").

ד"ר ברונו בנימין קירשנר (ברלין 1884 – ירושלים 1964) היה בעל השכלה רחבה בתחומי היסטוריה, ספרות ופילולוגיה, עסק בחקר התרבות הגרמנית, והיה קשור קשר הדוק הן ליהדות והן לציונות. קירשנר למד במכון למדעי היהדות בברלין ואף קיבל הסמכה לרבנות. תואר הדוקטור שלו הוענק לו עבור מחקרו בנושא הפיוט הכנסייתי בשפה האשורית.

במהלך מלחמת העולם הראשונה גויס קירשנר לצבא הגרמני, ולאחר המלחמה קיבל משרה ממשלתית כיועץ משפטי במשרד לתערוכות ולירידים; בהמשך עבד בחברת הביטוח "אליאנס" והיה למנהל מחוז ברלין לביטוחי חיים. במקביל עסק קירשנר, יחד עם גאורג הרליץ, בעריכת ה-*Jüdisches-Lexicon* – לקסיקון יהודי בשפה גרמנית. חמשת כרכי הלוקסיקון, אשר ראו אור בברלין בשנים 1927–1930, והעוסקים בתרבות היהודית על היבטיה הרבים, הנם מספרי העיון המקיפים ביותר בתחומם.

קירשנר עלה לארץ ישראל בשנת 1938. לצד עיסוקיו הרבים, עסק באיסוף מדליות בעלות הקשר יהודי. בשנת 1968, ארבע שנים לאחר מותו, ראה אור ספרו *"Deutsche Spottmedaillen auf Juden"* (בעריכת אריה קינדלר ובהוצאה משותפת של מכון ליאו בק בירושלים והוצאת Ernst Battenberg במינכן), המתעד מדליות גרמניות עם תיאורים סאטיריים או לעגניים (ובחלקם אנטישמיים) של יהודים, מהמאה ה-17 ועד שנות ה-30 של המאה ה-20.

אף על פי שספרו של קירשנר בוחן את עולם המדליות מנקודת-מבט ממוקדת וספציפית מאד, אוספו הפרטי מבטא דוקא את ההיפך, בהיותו מגוון ועשיר בצורה יוצאת דופן. במהלך בדיקת האוסף ותיאורו על ידי צוות בית המכירות, ניתן היה להבחין בתשומת הלב שהקדיש קירשנר למחשבה ולשאלה, איזה מטבעות ואילו מדליות ראויים להכלל באוסף שנושאו הוא מדליות יהודיות (או – בעלות הקשר יהודי). ואמנם, ניתן לומר כי קירשנר נקט גישה אספנית פתוחה ויצירתית, והרחיב את גבולות המושגים וההגדרות עד כדי כך, שלעתים קשה היה להתחקות אחר המחשבה שהביאה אותו לצרף לאוספו מדליה זו או אחרת. לעתים היה זה כיוון שהמטבע מוצאו יהודי, לעתים זהות המעצב או מזמין המדליה, ולעתים היו אלה אך מוטיב קישוטי זעיר המופיע על המדליה או על המטבע, משפט, מילה או אות יחידה.

כך או כך, הצליח קירשנר ליצור אוסף איכותי ונדיר מבחינת רמתו ועושרו הנושאי: מדליות שנטבעו לכבוד חתונות, חנוכות של בתי-כנסת, ימי הולדת, זכרון או פטירה, מדליות אנטישמיות ומדליונים המנציחים אירועים היסטוריים, מדליות שנטבעו לכבוד מלכים ומנהיגים, לציון אירועים – אישיים או ציבוריים, ואף מדליות "פרטיות" שנחקקו באופן ידני. כל אלה, לצד אוסף מטבעות מנדט (שנשתמרו במצב חדש), קמיעות, או אסימונים יהודיים מארץ ישראל וממקומות שונים בעולם.

עד כמה שטרך קירשנר בגיוון נושאי המטבעות והמדליות שאסף, קשה להתעלם מהמקום המיוחד אשר שמר למכורתו, גרמניה, ולעיר הולדתו ומגוריו ברלין, ומשפט הפריטים אשר נוצרו בזמן ובמרחבים הגיאוגרפיים שבהם העביר קירשנר יותר מחמישים שנים מחייו.

- בכל מקום בו מופיעה ההפניה "פרידנברג" בקטלוג זה, הכוונה היא לספר *Jewish Medals, From the renaissance to the Fall of Napoleon (1503–1815)*, by Daniel M. Friedenberg. ניו-יורק, 1970.
- מרבית הפריטים בקטלוג זה מקורם באוסף ברונו קירשנר. פריטים שאינם מאוסף זה מופיעים ללא השורה "מקור: אוסף ברונו קירשנר".

Bruno Kirschner's Medal Collection

Kedem Auction House is proud to present the collection of medals and coins belonging to scholar and collector Dr. Bruno Kirschner, author of the book *Deutsche Spottmedaillen auf Juden* ("German Medals of Ridicule of the Jews").

Dr. Bruno Benjamin Kirschner (Berlin, 1884 – Jerusalem, 1964) was widely educated in the fields of history, literature, and philology, studied German culture, and closely affiliated with both Judaism and Zionism. Kirschner attended the Institute of Jewish Studies in Berlin, and was ordained as a rabbi. He received his Ph.D. for his study of ecclesiastical liturgy in the Assyrian language.

In the course of World War I Kirschner was recruited by the German Army. After the war he was employed by the German government as a legal consultant in the Ministry of Fairs and Exhibitions; later he worked for the Allianz insurance company, becoming the director of life insurance for the Berlin district. In parallel he edited, together with Georg Herlitz, the *Jüdisches Lexicon* – a Jewish lexicon written in German. The lexicon's five volumes, published in Berlin in 1927-1930 and devoted to Jewish culture in its many aspects, constitute one of the most comprehensive scholarly works in the field.

Kirschner immigrated to Palestine in 1938. Alongside his many activities, he collected medals touching upon Jews and Jewish life. In 1968, four years after his death, his book *Deutsche Spottmedaillen auf Juden* (edited by Arie Kindler) was published jointly by Jerusalem's Leo Baeck Institute and Munich's Ernst Battenberg Verlag. The book documents German medals featuring satirical or derisive (in part anti-Semitic) representations of Jews, from the 17th century to the 1930s.

Although Kirschner's book addresses the world of medals from a very focused and specific viewpoint, his private collection is, on the contrary, rich and diverse to an extraordinary degree. While examining and describing the collection, the Kedem staff took note of Kirschner's care in putting it together. It seems he devoted much thought to the question of which coins and medals were worthy of being included in a collection whose subject is Jewish medals (or those exhibiting a Jewish context). Kirschner apparently chose an open and creative approach to collectorship, broadening the boundaries of concepts and definitions to such a degree that at times it was difficult to follow his train of thought. In some cases the reason for a medal's inclusion was the Jewish identity of the minter; in others, the identity of its designer or commissioner; in still others, a minor decorative motif, a sentence, a word, or even a single letter appearing on the item.

Whatever his motives, Kirschner succeeded in creating an exquisite collection, rare in terms of its quality and thematic wealth: medals minted for weddings, synagogue inaugurations, birthdays, medals in memoriam, anti-Semitic medals and medallions commemorating historical events, medals minted for kings and leaders, medals noting private or public events, and even "private" medals engraved by hand. All these appear alongside a collection of coins from Mandatory Palestine (preserved in new condition), amulets, and Jewish tokens from Palestine and various places around the world.

Though Kirschner put much effort into diversifying the subjects of the coins and medals he collected, he clearly kept a special place for his native Germany and the city of Berlin where he was born and raised. Thus, a great many of the items in the collection were minted in the period and the geographical areas where Kirschner had spent more than fifty years of his life.

- Note that any reference in this catalog to "Friedenberg" refers to the book "Jewish Medals, From the renaissance to the Fall of Napoleon (1503-1815)", by Daniel M. Friedenberg (New York: Potter, 1970).
- The majority of the items in this catalog come from the collection of Bruno Kirschner. Items not from this collection will not have the text "Provenance: Collection of Bruno Kirschner" in their description.